

Rapport: Onderzoek effecten rookvrije horeca

Voor: Bedrijfschap Horeca en Catering
Dhr. H. Fransen

Door: Synovate
Kees Sanderse
Research Executive

Datum: 20 oktober 2008

Project: 81303

bedrijfschap Horeca en Catering

Copyright:

© 2008. Synovate Ltd. Alle rechten voorbehouden.
De concepten en ideeën die u in dit document worden aangeboden zijn intellectueel eigendom van Synovate Ltd. Deze zijn strikt vertrouwelijk van aard en worden u aangeboden met dien verstande dat zij door u strikt vertrouwelijk behandeld dienen te worden en dat van de hiervoor genoemde concepten en ideeën geen gebruik zal worden gemaakt, waaronder ook valt het verstrekken van informatie aan een derde partij, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming en/of volledige betaling van de gebruikelijke vergoedingen voor professionele dienstverlening.

Inhoud

1. Samenvatting	3
2. Belangrijkste resultaten	5
3. Conclusies	23
4. Onderzoeksverantwoording	24

1. Samenvatting

Heeft het rookverbod geleid tot een omzetsdaling in de horeca? Vier op de tien (42%) horecaondernemers geeft aan dat de omzet in juli en augustus is gedaald ten opzichte van dezelfde periode in 2007. Bij drie op de tien horecaondernemers is de omzet stabiel gebleven en een kwart geeft aan dat de omzet is gestegen.

De omzetmutatie van alle horecaondernemingen is in juli en augustus gemiddeld -4% ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. De geïnterviewde horecaondernemers is eveneens gevraagd naar de omzetmutatie in de eerste helft van 2008 (vóór de invoering van het rookverbod) ten opzichte van de eerste helft van 2007. Deze bedroeg gemiddeld 0%.

Van alle horecaondernemers die aangeven dat de omzet in juli en augustus is gedaald ten opzichte van dezelfde periode in 2007, is de gemiddelde omzetsdaling 21%. Binnen de groep cafés en discotheken geeft zeven op de tien ondernemers aan dat de omzet is gedaald met gemiddeld iets meer dan een kwart. Slechts één op de tien cafés en discotheken geeft aan dat ze in juli en augustus een omzetstijging hebben waargenomen ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar.

De drankverstrekkende horeca heeft vaker te maken met een omzetsdaling (50%) dan de droge sector (36%). De gemiddelde omzetmutatie in de gehele drankverstrekkende horeca is -9% en in de droge sector is de omzetmutatie gemiddeld -1%.

Twee derde van de horecaondernemers met een omzetsdaling noemt het rookverbod als één van de redenen van de omzetsdaling en ze zijn van mening dat circa de helft van de omzetsdaling te wijten is aan de invoering van het rookverbod.

Van alle horecaondernemers overweegt 8% serieus te stoppen met zijn bedrijf als gevolg van het rookverbod. Dit geldt in het bijzonder onder de drankverstrekkers waar

13% van de ondernemers serieus overweegt te stoppen; bij eigenaren van pure cafés is dit percentage zelfs 21%.

Het onderzoek is uitgevoerd onder 1.101 horecaondernemers uit de diverse deelsectoren. De steekproef is getrokken uit het complete bestand van het bedrijfsschap Horeca en Catering van ruim 41.000 horeca bedrijven. De resultaten zijn herwogen naar de werkelijk populaties van de deelsectoren. Het onderzoek is telefonisch uitgevoerd na een vooraankondiging per brief.

2. Belangrijkste resultaten

2.1 Vier op de tien horecaondernemers melden een omzetsdaling van gemiddeld 21%

- Omzetsdaling vaker binnen de drankverstrekkende sector
- Omzetsdaling ook het sterkst binnen de drankverstrekkende sector
- Invoering rookverbod meest genoemde reden omzetsdaling

Omzetsdaling vaker binnen drankverstrekkende sector

De helft van de ondernemers in de drankverstrekkende sector (pure cafés, eetcafés, discotheken, zalenbedrijven en overige drankverstrekkers) meldt een omzetsdaling in juli/augustus 2008 ten opzichte van juli/augustus 2007. In de droge horeca (café-restaurants, restaurants, hotels en fast service) is dit lager, namelijk 36%. In het oosten (Nielsen¹) wordt minder vaak (32%) een daling gemeld dan in de andere regio's. Kleine horecagelegenheden (loonsom 0-20.000) geven vaker aan een omzetsdaling te hebben gehad (46%), dan grotere horecagelegenheden.

¹ Grote steden: Amsterdam, Rotterdam en Den Haag met randgemeenten;
Rest West: Overige gemeenten in Zuid-Holland, Noord-Holland en Utrecht;
Noord: Groningen, Friesland en Drenthe;
Oost: Overijssel, Gelderland en Flevoland;
Zuid: Zeeland, Noord-Brabant en Limburg.

Tabel: Is uw omzet (vestigingsniveau) in de maanden juli en augustus 2008 ten opzichte van juli en augustus 2007 ...? (drankverstrekkers).

%	Totaal	Totaal drankverstr.	Pure cafés	Eetcafés	Discotheken	Zalen Bedr.	Ovg. drank vstr.**
Gestegen	23	18	11	23	11	28	23
Gelijk	31	27	17	26	13	39	38
Gedaald	42	50	71*	49	76	27	29
Weet niet	4	5	2	2	-	7	10
<i>n (absoluut)</i>	1.101	681	160	160	45	160	156
<i>Werkelijke populatie</i>	41.528	17.800	7.330	2.532	314	1.002	6.622

* Vetgedrukt betekent significant hoger dan één of meerdere andere categorieën.

** Overige drankverstrekkers waaronder tearooms, koffiehuisen, horeca bij sport en recreatie, ontmoetingscentra, strandpaviljoens.

Binnen de drankverstrekkende sector zien we dat voornamelijk pure cafés (71%) en discotheken (76%) een daling melden in de omzet. Ongeveer de helft van de eetcafés meldt een omzetzijging. In zalenbedrijven en de overige drankverstrekkers is dat aantal in balans met het aantal dat een omzetzijging meldt.

Tabel: Is uw omzet (vestigingsniveau) in de maanden juli en augustus 2008 ten opzichte van juli en augustus 2007? (droge sector).

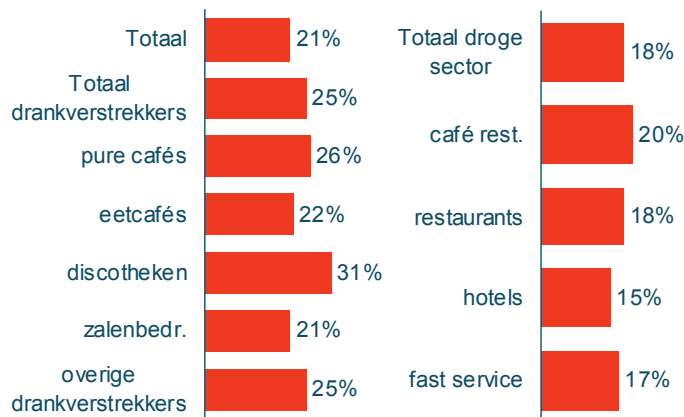
%	Totaal	Totaal droge sector	Café-rest.	Restaurants	Hotels	Fast service
Gestegen	23	27	22	26	22	31
Gelijk	31	34	29	30	42	36
Gedaald	42	36	46	41	35	30
Weet niet	4	3	4	3	1	3
<i>n (absoluut)</i>	1.101	420	105	105	105	105
<i>Werkelijke populatie</i>	41.528	23.728	3.169	7.672	2.869	10.018

Binnen de droge sector zijn het merendeels café-restaurants (46%) en restaurants (41%) die een omzetzijging melden.

Omzetzaling ook het sterkst in drankverstrekkers

Van de horecaondernemers die een daling melden, bedraagt de gemiddelde daling 21%². Onder drankverstrekkers is dit hoger (25%) dan onder droge horeca (18%).

Gemiddeld omzet gedaamd drankverstrekkers en droge sector (%)

Basis: Alle horecabedrijven (n=472)

Discotheken melden gemiddeld de grootste daling en hotels de laagste.

Horecabedrijven met een terras hebben logischerwijs in deze zomermaanden een lagere omzetzaling (20%) dan bedrijven zonder terras (26%).

Op regioniveau wordt in de grote steden (Nielsen) een grotere omzetzaling gemeld (25%) dan in de overige regio's.

² De omzetzaling wordt door 52% gemeld op basis van gegevens van de accountant of administratie en door 48% op basis van een schatting. De gemiddelde daling door 'schatteurs' is 19% en de gemiddelde daling op basis van de accountant of administratie bedraagt 23%. Dit is geen significant verschil.

Per saldo is de gemiddelde omzetmutatie -4,4%

Met een herberekening is het mogelijk te achterhalen wat de omzetmutatie is over juli en augustus 2008 in vergelijking met juli en augustus 2007. De berekening is het gemiddelde van alle horecaondernemers die in percentages een omzetsdaling, -stijging of -handhaving hebben ingegeven.

De verwachting is dat de omzetsdaling over de gehele sector tussen de 3,2% en de 5,6% ligt.

Tabel: omzetmutatie en bandbreedte juli/augustus 2008 t.o.v. juli/augustus 2007

	Gemiddelde omzetmutatie (%)	Bandbreedte³
Pure cafés	-14,8	-17,8, -11,8
Eetcafés	-6,9	-9,5, -4,3
Discotheken	-21,6	-15,0, -28,2
Zalenbedrijven	+0,2	-3,1, +3,5
Overige drankverstrekkers	-2,6	-6,1, +0,9
Café-restaurants	-3,4	-9,0, +2,2
Restaurants	-2,0	-6,3, +2,3
Hotels	-2,3	-4,8, +0,2
Fast service	+0,2	-3,1, +3,5
Totaal	-4,4	-5,6, -3,2

In de sector drankverstrekkers is de gemiddelde omzetmutatie -8,7% en in de droge sector -1,3%.

³ De bandbreedte is de marge waarbinnen met 95% zekerheid de werkelijke omzetmutatie valt. De bandbreedte wordt bepaald door de gemiddelde spreiding van de antwoorden en de steekproefgrootte.

Omzetmutatie voor het rookverbod

Dezelfde vragen over de omzetsdaling in juli/augustus 2008 ten opzichte van 2007 zijn ter vergelijking ook gesteld voor de eerste helft van 2008 ten opzichte van de eerste helft van 2007. Onderstaande figuur geeft de gemiddelde stijging of daling weer in die periode per sector.

Tabel: omzetmutatie en bandbreedte eerste helft 2008 t.o.v. eerste helft 2007

	Gemiddelde omzetmutatie (%)	Bandbreedte⁴
Pure cafés	-2,1	-4,1, -0,1
Eetcafés	+1,9	-0,1, +3,9
Discotheken	-6,4	-15,3, +2,5
Zalenbedrijven	+1,4	-0,5, +3,3
Overige drankverstrekkers	+1,8	-0,4, +4,0
Café-restaurants	+0,6	-1,7, +2,9
Restaurants	+0,4	-2,2, +3,0
Hotels	-0,1	-2,9, +2,7
Fast service	+0,9	-1,1, +2,9
Totaal	+0,3	-0,5, +1,1

We zien dat er in de periode vóór het rookverbod geen duidelijke omzetsdaling of stijging wordt gesignaleerd door de horecaondernemers. De mutatie voor de totale horeca ligt tussen 0,5% daling en 1,1% stijging.

In de sector drankverstrekkers is de gemiddelde omzetmutatie 0% en in de droge sector +0,6%.

⁴ De bandbreedte is de marge waarbinnen met 95% zekerheid de werkelijke omzetmutatie valt. De bandbreedte wordt bepaald door de gemiddelde spreiding van de antwoorden en de steekproefgrootte.

Invoering rookverbod voornaamste reden omzetsdaling

Twee derde van de horecaondernemers noemt de invoering van het rookverbod als één van de redenen van de omzetsdaling en onder de drankverstrekkers is dit zelfs 84%. Naast het rookverbod zijn de weersomstandigheden, economische omstandigheden, prijsverhogingen en de verhoging van de kansspelbelasting belangrijke oorzaken van het omzetverlies.

Tabel: Kunt u voor uw bedrijf de oorzaken aangeven van deze omzetsdaling in juli en/of augustus 2008?

%	Totaal	Totaal drankverstr.	Pure cafés	Eetcafés	Discotheken	Zalen Bedr.	Ovg. dr.vstr
Invoering van rookverbod	67	84	89	82	85	65	71
Weersomstandigheden	29	21	12	26	15	19	42
Economische omstandigheden	19	10	8	15	12	12	13
Klanten blijven weg door hogere prijzen	9	8	9	1	9	9	11
Hogere kansspelbelasting	9	10	10	13	12	12	9
Andere reden	38	31	28	35	45	43	39
Weet niet	5	4	4	6	6	7	-
<i>n (absoluut)</i>	472	313	113	78	34	43	45

Basis: heeft omzetsdaling gehad in juli/augustus 2008

In de droge sector geeft de helft van de ondernemers aan dat het rookverbod één van de oorzaken is van de omzetsdaling. Binnen de hotelsector is de omzetsdaling het vaakst (mede) veroorzaakt door de economische omstandigheden.

Tabel: Kunt u voor uw bedrijf de oorzaken aangeven van deze omzetzijging in juli en/of augustus 2008?

%	Totaal	Totaal droge sector	Café-rest.	Restaurants	Hotels	Fast service
Invoering van rookverbod	67	51	67	47	38	52
Weersomstandigheden	29	38	21	30	35	29
Economische omstandigheden	19	29	37	30	49	42
Klanten blijven weg door hogere prijzen	9	10	2	7	-	-
Vakantietijd/minder toerisme	6	7	6	9	11	13
Andere redenen	33	47	38	47	62	61
Weet niet	5	6	-	7	8	6
<i>n (absoluut)</i>	472	159	48	43	37	31

Basis: heeft omzetzijging gehad in juli/augustus 2008

Redenen voor een omzetgroei in juli en augustus 2008 zijn: het weer (20%), goede naam/ kwaliteit (17%) geïnvesteerd/ uitgebreid (13%), sportevenementen (14%) en vakantieperiode (14%).

Overigens geeft één op de tien horecaondernemers aan dat er ook nieuwe gasten komen als gevolg van het rookverbod. Met name in eetcafés (14%) en fast service (13%) is dit het geval.

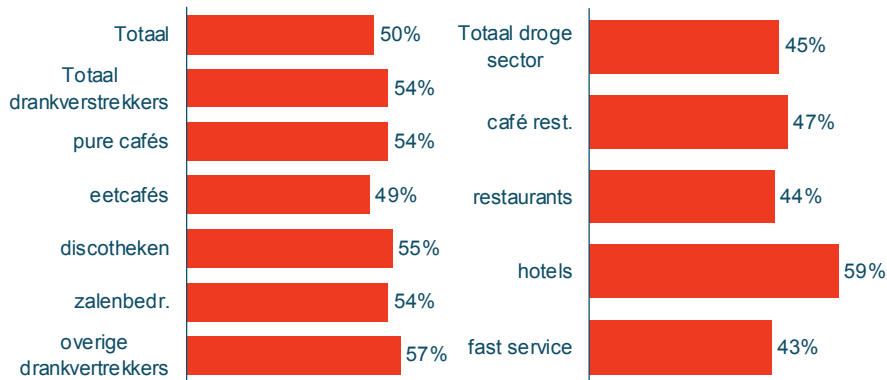
2.2 Gevolgen van het rookverbod op de horeca

- Omzetzdaling voor de helft veroorzaakt door rookverbod.
- Vier op de tien pure cafés overwegen te stoppen vanwege het rookverbod.
- Zes op de tien horecaondernemers melden een afname van de gezelligheid sinds het rookverbod.
- Bij drie kwart van de horecaondernemingen wordt buiten op straat gerookt.
- Een vijfde heeft een rookruimte gecreëerd.
- Vooral bij de drankverstrekkers worden ontslagen verwacht.
- Het rookverbod is in juli/ augustus goed nageleefd.

Omzetzdaling voor de helft veroorzaakt door rookverbod

De omzetzdaling in juli en augustus wordt volgens de betreffende horecaondernemers voor de helft veroorzaakt door het rookverbod.

Omzet gedaald drankverstrekkers en droge sector door rookverbod (%)

Basis: horecabedrijven met omzetzdaling (n=472)

N.B. Door de geringe steekproefgroottes onder discotheken, hotels en fast service dienen de resultaten voor deze groepen bij deze vraag als indicatief te worden beschouwd.

Omzetzaling door rookverbod gemiddeld 9%

Als we deze cijfers doorrekenen met de opgegeven omzetzaling, komen we tot de totale omzetzaling als gevolg van het rookverbod. Oftewel, gemiddeld zegt een horecabedrijf 9% omzetverlies te hebben dat direct wordt veroorzaakt door het rookverbod.

	Gemiddelde omzetzaling door rookverbod(%) ⁵
Pure cafés	12%
Eetcafés	10%
Discotheken	16%
Zalenbedrijven	9%
Overige drankverstrekkers	11%
Café-restaurants	8%
Restaurants	7%
Hotels	6%
Fast service	4%
Totaal	9%

Basis: horecabedrijven met omzetzaling n=472

⁵ Percentage behelst het gemiddelde van het product van alle individueel ingegeven omzetzalingen en alle individueel ingegeven percentages van de invloed van het rookverbod op de omzetzaling.

Twee op de tien eigenaren van pure cafés overwegen serieus te stoppen als gevolg van het rookverbod

Van alle horecaondernemers overweegt 8% serieus te stoppen met zijn bedrijf als gevolg van het rookverbod. Dit geldt in het bijzonder onder de drankverstrekkers waar 13% van de ondernemers serieus overweegt te stoppen; bij eigenaren van pure cafés is dit percentage zelfs 21%.

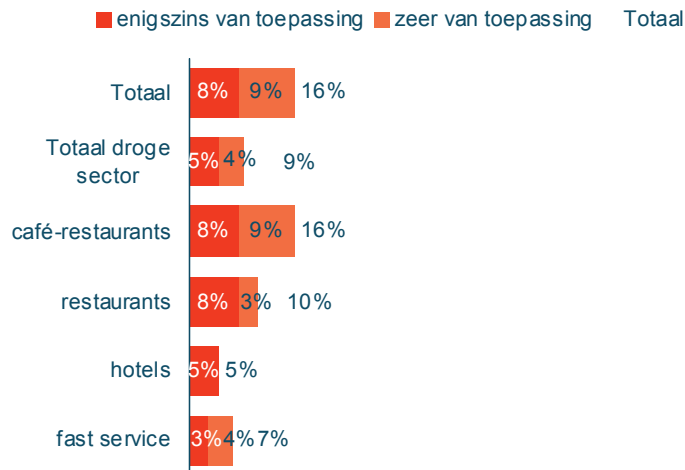
Door het rookverbod overweeg ik te stoppen met mijn bedrijf (%)

Basis: alle respondenten (n=1.101)

In de droge horeca overweegt 8% te stoppen vanwege het rookverbod. Hier zijn het overwegend eigenaren van café-restaurants (17%) en restaurants (11%).

Door het rookverbod overweeg ik te stoppen met mijn bedrijf (%)

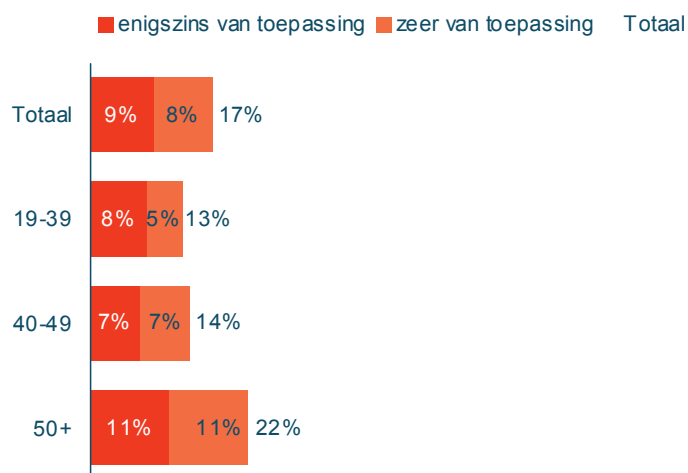

Basis: alle respondenten (n=1.101)

(Door afronding kunnen de totalen afwijken van de som der delen)

Met name horecaondernemers van 50 jaar en ouder (11%) overwegen serieus te stoppen vanwege het rookverbod.

Door het rookverbod overweeg ik te stoppen met mijn bedrijf per leeftijdscategorie (%)

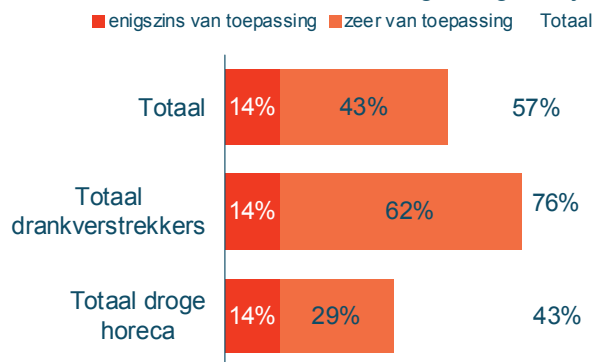
Basis: alle respondenten (n=1.101)

(Door afronding kunnen de totale afwijken van de som der delen)

Gezelligheid minder door het rookverbod

Drie kwart van de horecaondernemers in de drankverstrekkende sector geeft aan dat het sinds het rookverbod minder gezellig is in hun bedrijf. In de droge horeca is dit aandeel veel lager (43%). Vooral in pure cafés (91%) en discotheken (84%) is het minder gezellig.

Sinds het rookverbod is het minder gezellig in mijn bedrijf (%)

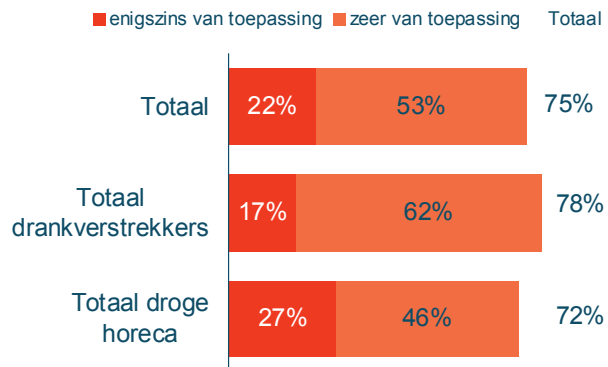

Basis: alle respondenten (n=1.101)

Klanten roken op straat

Drie kwart van de horecaondernemers merkt dat sinds het rookverbod veel van hun klanten op straat voor het etablissement staan te roken. Ook bij twee derde van de horecabedrijven met een rookruimte (20% heeft een rookruimte) staan veel klanten buiten te roken.

Sinds het rookverbod staan veel van mijn klanten op straat te roken (%)

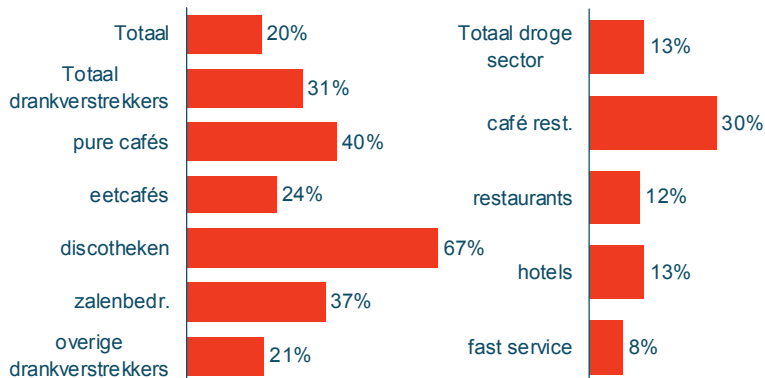

Basis: alle respondenten (n=1.101)

Een vijfde van de horecabedrijven heeft rookruimte

In de drankverstrekkende sector is veel vaker een rookruimte gecreëerd dan in de droge horeca. Hoofdzakelijk cafés, discotheken, zalenbedrijven en café-restaurants hebben een rookruimte gecreëerd.

Heeft u een rookruimte gecreëerd in uw bedrijf? (%)

Basis: Alle horecabedrijven (n=1.101)

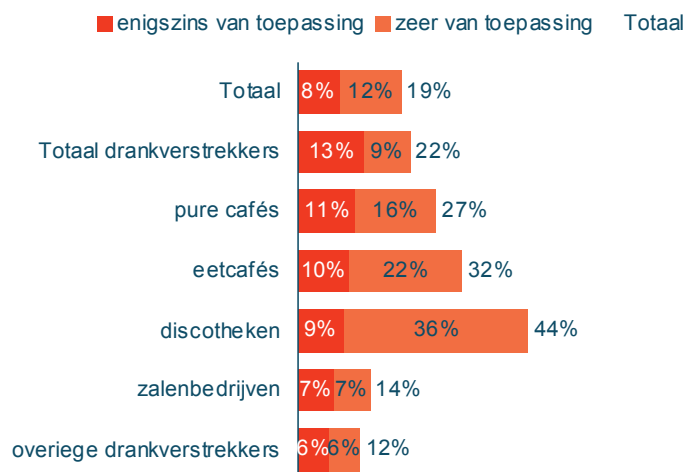
Het lijkt overigens niet dat horecaondernemers die een rookruimte hebben gecreëerd hier extra voordeel van hebben. Zo komen er volgens hen niet meer nieuwe klanten sinds het rookverbod dan in horecagelegenheden die geen rookruimte hebben

gecreëerd. Bovendien hebben horecaondernemingen met een rookruimte net zoveel omzetverlies in juli/augustus 2008 als bedrijven zonder rookruimte. Mogelijk heeft een rookruimte in de winter wel enig positief effect op de omzet.

Ontslagen als gevolg van de omzetzdaling

Een vijfde van de horecaondernemers verwacht als gevolg van de omzetzdaling personeel te moeten ontslaan.

Ik verwacht dat er dit jaar mensen worden ontslagen vanwege de omzetzdaling (%)

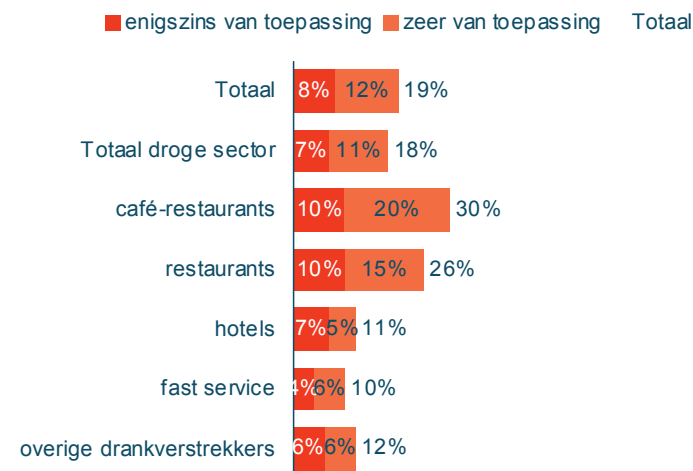

Basis: alle respondenten (n=1.101)

(Door afronding kunnen de totale afwijken van de som der delen)

Binnen de droge horeca zijn het vooral café-restaurants en restaurants waar men verwacht dat er ontslagen zullen vallen.

Ik verwacht dat er dit jaar mensen worden ontslagen vanwege de omzetsdaling (%)

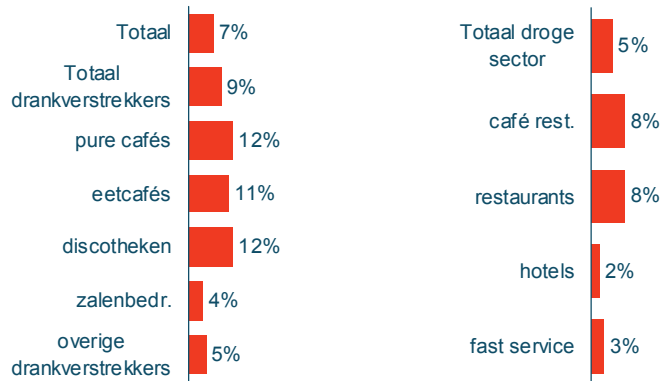
Basis: alle respondenten (n=1.101)

(Door afronding kunnen de totale afwijken van de som der delen)

Ontslagen met name binnen de drankverstrekkers

Op basis van de vraag hoeveel werknemers (FTE) men verwacht dat dit jaar ontslagen zullen worden en de vraag hoeveel personeel (FTE) men gemiddeld in dienst heeft, is een herberekening gemaakt. In de onderstaande grafiek is het berekende percentage weergegeven van deze antwoorden. Het verwachte percentage ontslagen is gepercenteerd over alle horecaondernemingen, dus ook horecaondernemingen die niet verwachten personeel te ontslaan.

Percentage ontslagen in het komende jaar

Basis: Alle horecabedrijven (n=1.101)

In de drankverstrekkende sector is de zorg voor ontslagen het grootst. Dit geldt in het bijzonder voor pure cafés en discotheken. In hotels en in de fast service is het aantal te verwachten ontslagen het geringst.

Rookverbod in juli en augustus goed nageleefd

Negen op de tien horecabedrijven hielden zich in alle situaties aan het rookverbod. Vooral discotheken en pure cafés hielden zich in sommige situaties niet aan het rookverbod. Slechts een enkele horecaondernemer hield zich in deze periode helemaal niet aan het rookverbod. In het oosten werd het rookverbod beter nageleefd (95%) dan in de andere regio's. Kleinere horecagelegenheden (loonsom 0-40.000) hielden zich vaker niet aan het rookverbod dan grotere horecaondernemingen (loonsom 40.000+).

Tabel: Hield u zich in de maanden juli en augustus in alle situaties aan het rookverbod? (drinkverstrekkers):

%	Totaal	Drank-verstr.	Pure cafés	Eet-cafés	Disco-theken	Zalen Bedr.	Ovg. dr.vstr.
Ja, in alle situaties	89	87	82	91	84	93	90
In sommige situaties niet	8	9	12	6	13	6	8
Ik hield me niet aan het rookverbod	3	4	6	3	2	2	3
<i>n (absoluut)</i>	<i>1.101</i>	<i>681</i>	<i>160</i>	<i>160</i>	<i>45</i>	<i>160</i>	<i>156</i>

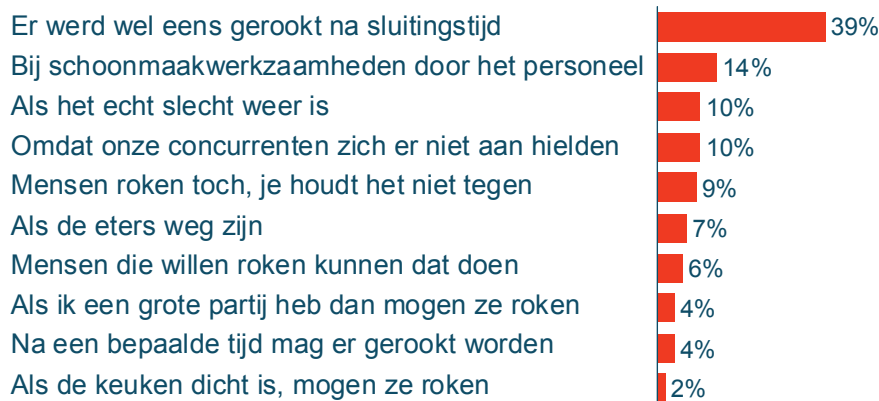
Ook binnen de droge horeca werd het rookverbod over het algemeen goed nageleefd, dit geldt met name voor hotels.

Tabel: Hield u zich in de maanden juli en augustus in alle situaties aan het rookverbod? (droge sector):

%	Totaal	Totaal droge sector	Café-rest.	Restaurants	Hotels	Fast service
Ja, in alle situaties	89	90	93	90	95	89
In sommige situaties niet	8	7	5	7	4	10
Ik hield me niet aan het rookverbod	3	2	2	4	1	2
<i>n (absoluut)</i>	<i>1.101</i>	<i>420</i>	<i>105</i>	<i>105</i>	<i>105</i>	<i>105</i>

De nieuwe rookwet werd na sluitingstijd het vaakst niet nageleefd, wanneer er met een vaste klantenkring werd gerookt.

In welke specifieke situaties hield u zich in de maanden juli en augustus niet aan het rookverbod? (%)

Basis: hield zich niet in alle gevallen aan het rookverbod (n=114)

Ten slotte is van alle horecaondernemers 23% voor het rookverbod en 55% is tegen. Met name onder de drankverstrekkers is het aantal tegenstanders hoog. Zo zijn eigenaren van pure cafés (83%), discotheken (73%) en eetcafés (70%) het vaakst tegenstander van het rookverbod.

3. Conclusies

Hoeveel bedrijven in de horeca hebben omzetverlies geleden en hoe groot is dit verlies (als percentage van de omzet)?

Vier op de tien horecaondernemers geven aan dat in hun vestiging de omzet in juli en augustus 2008 is gedaald ten opzichte van dezelfde periode het jaar ervoor. Van de horecaondernemers waar een omzetsdaling heeft plaatsgevonden, bedroeg de daling gemiddeld 21%. Over de gehele horecasector beschouwd (dus inclusief bedrijven met een omzetsstijging of –handhaving), is de gemiddelde daling 4,4%.

Welke redenen voor omzetmutatie worden door horecaondernemers genoemd?

De omzetsdaling wordt door de horecaondernemers voor 50% geweten aan het ingevoerde rookverbod. Andere redenen die vaak worden genoemd zijn economische omstandigheden en weersomstandigheden.

In hoeverre verschillen de omzetmutaties binnen de horeca? Welke sector is het hardst getroffen door het rookverbod?

Ondernemers in de drankverstrekkende sector melden vaker dat zij een omzetsdaling hebben gehad dan horecaondernemers in de droge sector. Ook is de omzetsdaling van ondernemers in de drankverstrekkende sector groter dan die van ondernemers in de droge sector. Dit geldt met name voor pure cafés en discotheken. Maar ook voor de kleinere horecagelegenheden in het algemeen.

Welke andere factoren beïnvloeden de omzetmutatie als gevolg van het rookverbod het meest? (wel/geen rookruimte, wel/geen terras, bedrijfsgrootte, stedelijkheid)

Er is geen positief effect waargenomen op de omzet en rookfaciliteiten. Wel is de omzetsdaling van horecagelegenheden met een terras minder groot dan horecagelegenheden zonder terras. Dit zou (mede) veroorzaakt kunnen zijn doordat men in de zomermaanden op het terras nog kon roken.

4. Onderzoeksverantwoording

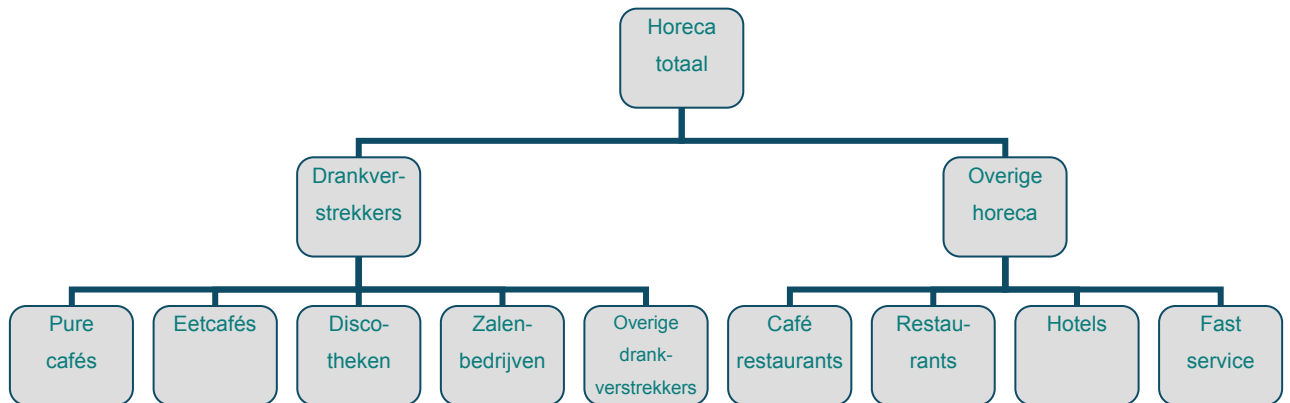
4.1 Aanleiding en doelstelling

Sinds 1 juli 2008 geldt in de horeca een rookverbod. Op terrassen en in afsluitbare ruimtes mag nog wel worden gerookt. Het bedrijf Horeca en Catering en Koninklijke Horeca Nederland willen graag weten in hoeverre het rookverbod gevolgen heeft gehad voor de omzet en daarmee de werkgelegenheid in deze sector. Er zijn signalen uit de sector dat het slechter gaat met de omzet. Naast het rookverbod kunnen andere factoren, zoals het weer en de economische ontwikkelingen ook van invloed zijn op de omzetsdaling. Voor het bedrijf en KHN is het van belang te weten in hoeverre omzetsdaling te wijten is aan het rookverbod.

Koninklijke Horeca Nederland wil graag meer inzicht in de gevolgen van het rookverbod voor de omzet van de horecaondernemers, om zodoende beter de belangen van de leden te kunnen behartigen.

4.2 Aanpak

Het onderzoek heeft telefonisch plaatsgevonden van 24 september tot en met 8 oktober 2008 onder 1.101 horecaondernemers. In de horeca kunnen twee hoofdgroepen worden onderscheiden voor wie het rookverbod in meer of mindere mate tot omzetmutaties kan hebben geleid, namelijk de drankverstrekkers en de overige horeca (ook wel droge horeca genoemd). Hieronder is dit schematisch weergegeven.

Omdat er signalen zijn uit de sector dat met het rookverbod vooral de drankverstrekkers worden getroffen, is ervoor gekozen de nadruk in de rapportage op deze sectoren te leggen. Zodoende zijn er ook meer interviews gehouden in de drankverstrekkende sector.

Om representatieve uitspraken te kunnen doen over de gehele horecasector zijn de resultaten herwogen naar de werkelijke populatie.

Tabel: Steekproefaantal en weging

	Bereikt	Werkelijke populatie	%	Gewogen
Pure cafés	160	7.330	17,7	195
Eetcafés	160	2.532	6,1	67
Discotheken	*45	314	0,8	9
Zalenbedrijven	160	1.002	2,4	26
Overige drankverstrekkers	156	6.622	15,9	175
Totaal drankverstrekkers	681	17.800	42,9	472
Café-restaurants	105	3.169	7,6	84
Restaurants	105	7.672	18,5	204
Hotels	105	2.869	6,9	76
Fast service	105	10.018	24,1	265
Totaal droge sector	420	23.728	57,1	629
Totaal	1.101	41.528	100	1.101

* Vanwege de geringe steekproef onder discotheeken dienen de resultaten van deze deelsector als indicatief te worden beschouwd.

4.3 Vragenlijst

In de vragenlijst zijn de volgende onderwerpen aan de orde gekomen:

- Wat is de omzetmutatie van het eerste half jaar van 2008 in vergelijking met het eerste half jaar van 2007?
- Wat is de omzetmutatie van juli en augustus 2008 in vergelijking met de omzetmutatie van juli en augustus 2007?
- Wat is de oorzaak van de omzetmutaties?
- Wordt er nog gerookt in uw bedrijf?
- Is het rookverbod ingevoerd? (indien niet worden eventuele omzetmutaties niet meegeteld)
- Heeft u een tuinterras op eigen grond/ gemeentegrond?
- Is er een rookkamer gecreëerd?
- Wat zijn de verwachtingen over consequenties van het rookverbod voor de werkgelegenheid en/of continuïteit van het horecabedrijf?
- Zijn er overlastproblemen sinds invoering van het rookverbod?

Responsverantwoording

	Absoluut	%
Bruto bestand	5.770	
Niet gebruikte nummers	1.660	
Afspraken	278	
Geen gehoor voicemail, fax, in gesprek	1.357	
Geen bruikbare respondent	241	
Respondent niet beschikbaar	180	
Netto bestand	2.054	100%
Weigeringen/ afgebroken tijdens gesprek	953	46%
Gesprekken	1.101	54%

In totaal hebben 953 benaderde horecaondernemers hun medewerking aan het onderzoek geweigerd. De totale respons van deze meting bedraagt 54%. Dit is ruim voldoende om representatieve uitspraken te kunnen doen.